

чешки органистъ, компонистъ и учителъ, род. 17 апр. 1774 въ Скучъ (Чехия), умр. 3 апр. 1850 въ Прага, училъ пѣние и цигулка при хорovia ржководителъ въ Хрудинъ — Волфъ, посещавалъ монастирското

Йоханъ Томашекъ

училище въ Иглау — училъ известно време право въ Пражкия университетъ, но го напуска, за да се посвети всецѣло на музиката и, повече чрезъ самоучество, достига до стѣпалото на единъ първостепененъ теоретикъ и високо уважаванъ учителъ въ Прага. Писалъ: една симфония, единъ клавирконцертъ, 5 клавирни сонати, по едно трио и квартетъ, вокални творби (свѣтски и духовни), една меса съ оркестъръ, операта „Серафина“ (1811), пѣсни. Между многото ученици на Т. сж: Дрейшокъ, Кителъ, Шулкофъ и Хансликъ.

Томбо, фр. tombeau — инструментални композиции, посветени на паметта на нѣкоя личност — единъ видъ траурна музика за пиано, органъ, лютна, виола или китара. Първитѣ Т. се явяватъ къмъ срѣдата на XVII в., и сж били, обикновено, въ форма на алеманда или павана. Италианскитѣ Lamenti отъ срѣдата на сжция в. сж били близки по съдържание на Т. Та-

кова е и Lamento-то за смъртта на Фердинандъ IV (1654) отъ Фробергеръ за пиано. Най-широко разпространение е добилъ този музикаленъ видъ презъ XVII и частъ отъ XVIII в. въ Франция. Главни негови представители сж: Ракстъ (първия, у когото се среща името Т.), Мезанго, Дени, Голтие (младия), Шамбоньеровци, Люли, Корбе и др.

Томсонъ, Цезаръ — Thomson, César — виденъ цигуларъ-виртуозъ, род. 17 мартъ 1857 въ Лиежъ, първитѣ уроци по цигулка получава отъ баща си, после учи при Дюпюи и Леонардъ въ Лиежката консерватория; следъ като прекарва въ Италия нѣколко години въ концертни пжтувания, и като камеренъ музикантъ на баронъ Дервие въ Лугано, и известно време концертмайсторъ на Билсе-оркестъръ въ Берлинъ — 1883 е преподавателъ по цигулка въ консерваторията въ Лиежъ, дето остава до 1897, предприемайки и концертни обиколки. Следъ това го виждаме начело на единъ струненъ квартетъ въ Брюкселъ, който той издига до висотата на първокласно камерно сдружение и, сжщевременно — преподавателъ въ консерваторията (замѣстникъ на Изаи). Отъ 1924 е въ Америка — консерваторията въ Итака.

Тоналитетъ, фр. tonalité, нѣм. Tonalität — зависимостта (принадлежността) на една редица отъ акорди къмъ единъ главенъ акордъ — който е тоническото тризвучие. Единъ Т-тъ остава да важи до тогава, до когато акордитѣ оставатъ въ съответната тоналностъ. Напр. тоналността C dur ще господствува — до като акордитѣ иматъ своето мѣсто въ C dur. Промѣната на функцията на акордитѣ извиква модуляция. Понятието Т. е въведено въ хармонията отъ Рамо (Centre harmonique) (гл. Атоналитетъ и Политоналитетъ).

Тоналностъ, лат. modus, фр. и анг. mode, нѣм. Tonart — това понятие е въведено у насъ по руски теории, въ смисълъ на ладъ (тоновъ видъ) (гл. т.).

Тонвортъ, нѣм. Tonwort, буквално — „тонъ-слово“ — е една солмизационна система, чрезъ тонови имена, измислена отъ Карлъ Айцъ,